

ŻNG.8361.283.2018

DECYZJA Nr 124 / 2018

Na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 oraz ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2164) oraz art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

wymierza przedsiębiorcy Jarosławowi Organ, ul. Długa 31, 49-306 Brzeg, NIP 7471333816, **karę pieniężną w kwocie 7000 zł** (słownie złotych: siedem tysięcy 00/100) w związku z wprowadzeniem do obrotu 2 partii ryb o wartości 2 730 zł zafałszowanych z uwagi na podanie na wywieszce cenowej nazw niezgodnych z prawdą tj. „Dorsz” zamiast „Plamiak tusza wędzona na gorąco” oraz „Płaty z dorsza” zamiast „Filety z czarniaka”.

Uzasadnienie

W dniach 9, 10, 11 i 12 października 2018 r., inspektorzy reprezentujący Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, zwanego dalej *Opolskim WIiH*, na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia kontroli Nr ŻNG-283/2018 z dnia 08.10.2018 r., przeprowadzili kontrolę w Sklepie Rybnym, zlokalizowanym w Brzegu przy ul. Długiej 31, należącym do Jarosława Organ, zwanego dalej *Stroną*.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie następujących aktów prawnych:

- art. 3 ust. 1, 2, 3 rozporządzenia nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L z 2004 r. Nr 165, str. 1, z późn. zm.);
- art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 2212, z późn. zm., obecnie tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2164), zwanej dalej *ustawą o jakości handlowej*, w związku z art. 3 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o Inspekcji Handlowej (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1930), zwanej dalej *ustawą o Inspekcji Handlowej*;
- art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 *ustawy o Inspekcji Handlowej*.

W toku kontroli w celu sprawdzenia rzetelności obsługi konsumentów, w oparciu o znajdujący się na sali sprzedażowej cennik oraz wywieszki cenowe, inspektorzy zakupili m.in.:

- 0,690 kg Płatów z dorsza, w cenie 26 zł/ 1 kg, o wartości 17,94 zł;
- 0,595 kg Dorsza wędzonego, w cenie 26 zł/ 1 kg, o wartości 15,47 zł.

W wyniku czynności mających na celu sprawdzenie identyfikacji gatunkowej ryb inspektorzy stwierdzili, na podstawie dowodów zakupu - faktur VAT oraz oznakowania znajdującego się na opakowaniach zbiorczych, podmiannę gatunkową 2 partii ryb, tj.:

- „Płaty z dorsza” zastąpione zostały „Filetem z czarniaka”,
- „Dorsz wędzony” zastąpiony został „Plamiakiem tusza wędzona na gorąco”.

Na podstawie art. 37 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. Urz. UE L z 2013 r. Nr 354, str. 1, z późn. zm.) zwanego dalej *rozporządzeniem 1379/2013*, w związku z art. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o organizacji rynku rybnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 262, z późn. zm.) minister właściwy do spraw rybołówstwa prowadzi wykaz oznaczeń handlowych przyjętych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przedmiotowym wykazie oznaczeń handlowych gatunków ryb oraz wodnych bezkręgowców wprowadzonych do obrotu na rynek polski (stan na dzień 06.02.2018 r.) wyszczególnione zostały m.in.:

- 4 odmiany z gatunku ryb o nazwie *Dorsz* tj.:

1. Dorsz atlantycki (*Gadus morhua*),
2. Dorsz bałtycki (*Gadus morhua callarias*),
3. Dorsz grenlandzki (*Gadus morhua ogac*),
4. Dorsz pacyficzny (*Gadus macrocephalus*)

oraz gatunek ryby Czarniak (*Pollachius virens*) i ryby Plamiak (łupacz) (*Melanogrammus aeglefinus*).

Analizując powyższe stwierdzono, iż ryba Czarniak oraz Plamiak nie jest zaliczana do gatunku ryb wyszczególnionych pod nazwą *Dorsz*. Wskazana nieprawidłowość świadczy o zafałszowaniu produktu w rozumieniu art. 3 pkt 10 lit. b *ustawy o jakości handlowej*. W myśl ww. przepisu **artykuł zafałszowany** to produkt, którego skład jest niezgodny z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno-spożywczych, albo produkt, w którym zostały wprowadzone zmiany, w tym zmiany dotyczące oznakowania, mające na celu ukrycie jego rzeczywistego składu lub innych właściwości, jeżeli niezgodności te lub zmiany w istotny sposób naruszają interesy konsumentów finalnych, w szczególności jeżeli w oznakowaniu podano nazwę niezgodną z przepisami dotyczącymi jakości handlowej poszczególnych artykułów rolno – spożywczych albo niezgodną z prawdą.

Przeprowadzone czynności kontrolne zostały udokumentowane w protokole kontroli (nr akt ŻNG.8361.283.2018) oraz załączniku nr 1 do protokołu kontroli – „Zestawienie mrożonych ryb i przetworów rybnych sprawdzonych w zakresie prawidłowości oznakowania w sklepie rybnym Jarosława Organ, 49-306 Brzeg, ul. Długa 31, stan na dzień 09 - 10.10.2018 r.”. Przedmiotowe dokumenty zostały bez uwag podpisane i odebrane przez *Stronę* w dniu 12.10.2018 r.

Mając na uwadze stwierdzone nieprawidłowości, *Opolski WIIH* uznał za zasadne wszczęcie postępowania administracyjnego w celu wymierzenia *Stronie* kary pieniężnej na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej*. Pismem z dnia 21.11.2018 r. *Opolski WIIH* zawiadomił *Stronę* o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego. *Strona* została także poinformowana, że przed wydaniem decyzji kończącej postępowanie w sprawie przysługuje jej, na podstawie art. 10 § 1 *ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego* (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.), prawo do zapoznania się z aktami sprawy, a także wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Ponadto *Opolski WIIH* zwrócił się do *Strony* z żądaniem przekazania informacji o wielkości obrotów oraz przychodu za rok 2017, które *Strona* przesłała pismem z dnia 29.11.2018r.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził, co następuje.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury z zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. UE L z 2002 r. Nr 31, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej *rozporządzeniem nr 178/2002*, podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze zapewniają na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji zgodność żywności z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności, zmiany rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1924/2006 i (WE) nr 1925/2006 oraz uchylenia dyrektywy Komisji 87/250/EWG, dyrektywy Rady 90/496/EWG, dyrektywy Komisji 1999/10/WE, dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady, dyrektyw Komisji 2002/67/WE i 2008/5/WE oraz rozporządzenia Komisji (WE) nr 608/2004 (Dz. Urz. UE L z 2011 r. Nr 304, str. 18, z późn. zm.) zwanego dalej *rozporządzeniem nr 1169/2011*, informacje na temat żywności nie mogą wprowadzać konsumenta w błąd, co do właściwości środka spożywczego, a w szczególności co do jego charakteru, tożsamości, właściwości, składu, ilości, trwałości, kraju lub miejsca pochodzenia, metod wytwarzania lub produkcji. Ponadto art. 7 ust. 2 *rozporządzenia nr 1169/2011* stanowi, że informacje na temat

żywności muszą być rzetelne, jasne i łatwe do zrozumienia dla konsumenta. Art. 8 ust. 2 ww. rozporządzenia wskazuje, iż podmiot działający na rynku spożywczym odpowiedzialny za informacje na temat żywności zapewnia obecność i rzetelność tych informacji zgodnie z mającym zastosowanie prawem w tym zakresie oraz z wymogami odpowiednich przepisów krajowych. Ponadto w myśl art. 8 ust. 5 ww. rozporządzenia podmioty działające na rynku spożywczym zapewniają przestrzeganie w przedsiębiorstwach pozostających pod ich kontrolą wymogów prawa dotyczącego informacji na temat żywności i odpowiednich przepisów krajowych mających znaczenie dla ich działalności i upewniają się, że wymogi te są spełnione. Obowiązek przekazywania konsumentom finalnym obowiązkowych informacji na temat żywności nieoznakowanej został ustanowiony w art. 8 ust. 6 *rozporządzenia 1169/2011*.

Z przytoczonych przepisów wynika, iż niedopełnienie obowiązków wynikających z prawa żywnościowego w zakresie rzetelnego informowania konsumentów o wprowadzanej do obrotu żywności leży po stronie kontrolowanego przedsiębiorcy, który powinien stosować obowiązujące normy w tym zakresie. *Opolski WIIH* podkreśla, że wymogi prawa żywnościowego dotyczące jakości handlowej odnoszą się do żywności oferowanej konsumentom, dlatego też zapewnienie zgodności z tymi wymaganiami spoczywa na każdym podmiocie działającym na rynku spożywczym i jest obowiązkowe także na etapie handlu detalicznego. W przedmiotowej sprawie podmiotem, który wprowadził do obrotu handlowego zafałszowane ryby, a zatem ponosi odpowiedzialność za prawidłowość ich oznakowania, jest *Strona*.

Biorąc powyższe pod uwagę *Opolski WIIH* uznał, iż *Strona* naruszyła przepisy prawa żywnościowego i jest odpowiedzialna za wprowadzenie do obrotu 2 partii produktów zafałszowanych.

Art. 17 ust. 2 *rozporządzenia nr 178/2002* nakłada na Państwa Członkowskie obowiązek wprowadzenia zasad dotyczących środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego, przy czym kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W polskim ustawodawstwie odpowiedzialność karno-administracyjna za wprowadzenie do obrotu artykułów rolno-spożywczych zafałszowanych została określona w art. 40a ust. 1 pkt 4 *ustawy o jakości handlowej*. Zgodnie z ww. przepisem podmiot wprowadzający do obrotu artykuły rolno-spożywcze **zafałszowane** – podlega karze pieniężnej w wysokości nie wyższej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, nie niższej jednak niż 1 000 zł.

Należy podkreślić, iż w celu zastosowania powyższej sankcji nie jest wymagane przypisanie winy podmiotowi wprowadzającemu do obrotu produkt żywnościowy zafałszowany. Przytoczone przepisy są wyrazem odpowiedzialności administracyjnej, która ma charakter obiektywny, a więc wystarczy sam fakt zachowania naruszającego te przepisy. Jak wskazywał Trybunał Konstytucyjny w szeregu orzeczeń, m. in. w wyroku z dnia 7 lipca 2009 r. sygn. akt K 13/08, cechą charakterystyczną sankcji administracyjnej jest założenie stosowania jej automatycznie względem podmiotu ponoszącego odpowiedzialność obiektywną za naruszenie

ustawowych przepisów. Sankcja administracyjna ma przede wszystkim funkcję prewencyjną, co nie wyłącza również jej charakteru dyscyplinującego - represyjnego, stąd umocowanie organów administracji publicznej do nakładania kar pieniężnych (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 lipca 2012 r., sygn. akt. II GSK 917/11).

Opolski WIIH w myśl art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej, ustalając wysokość kary pieniężnej za wprowadzenie do obrotu 2 partii zafałszowanych ryb uwzględnił stopień szkodliwości czynu, zakres naruszenia, dotychczasową działalność podmiotu działającego na rynku artykułów rolno-spożywczych i wielkość jego obrotów oraz przychodu, a także wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych.

Opolski WIIH ocenił stopień szkodliwości czynu i zakres naruszenia na poziomie **wysokim**. Ujawnione nieprawidłowości stanowią istotne naruszenie przepisów w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych. Zamiast ryb zadeklarowanych w cenniku i na wywieszkach cenowych jako „Płaty z dorsza” oraz „Dorsz” przedsiębiorca oferował do sprzedaży odpowiednio „Filet z czarniaka” i „Plamiaka tuszę wędzoną na gorąco”. Powyższa nieprawidłowość narusza interes ekonomiczny konsumentów oraz wprowadza w błąd, ponieważ kupując tak oznakowane ryby konsument miał pewność, że zakupił ryby z gatunku Dorsz (*Gadus*), a nie Czarniaka (*Pollachius virens*) czy Plamiaka, Łupacza (*Melanogrammus aeglefinus*). Wprawdzie „Filet z Czarniaka” oraz „Plamiak tusza wędzony na gorąco” należą do gatunku ryb dorszowatych, lecz są ich tańszymi zamiennikami. Wprowadzenie do obrotu handlowego produktów o niewłaściwych nazwach mogło sugerować wyższą jakość tych wyrobów i stanowić zachętę do zakupu.

Stwierdzona nieprawidłowość powstała wyłącznie z winy *Strony*, która mogła jej zapobiec dokładając większej staranności podczas rutynowego sprawdzania oznakowania towaru przy jego zakupie i odbiorze. Do obowiązków *Strony* należało sprawdzenie oznakowania oferowanych do sprzedaży ryb i ich gatunków. *Strona* miała obowiązek podać w cenniku oraz na wywieszce cenowej, zgodne z prawdą dane w zakresie nazw handlowych oferowanych do sprzedaży ryb tzn. nie „Płaty z dorsza” lecz „Filet z Czarniaka” oraz nie „Dorsz” lecz „Plamiak tusza wędzony na gorąco”. Cennik oraz wywieszki cenowe z błędnymi nazwami gatunków ryb były dla konsumenta jedynym źródłem informacji. Konsument dokonując zakupu w specjalistycznym sklepie, który prowadzi sprzedaż ryb od wielu lat, może oczekiwać od sprzedawcy pełnego profesjonalizmu i wiedzy w zakresie prowadzonej działalności. *Strona* posiadała wiedzę na temat gatunków sprzedawanych ryb, ponieważ na dowodach dostawy były podane ich prawidłowe nazwy. Wystarczyłoby zachowanie większej staranności przy sporządzaniu oznaczeń, aby przekazać konsumentom pełną i zgodną z prawdą informację dotyczącą nazw sprzedawanych produktów.

Przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej określonej w sentencji decyzji *Opolski WIIH* uznał, że **przebieg dotychczasowej działalności Strony** nie stanowi okoliczności zaostrzającej wymiar kary, gdyż jest to pierwszy stwierdzony przez organ przypadek wprowadzenia przez *Stronę* do

obrotu artykułów spożywczych zafałszowanych. Na uwzględnienie zasługuje także zachowanie przedsiębiorcy, który w toku czynności kontrolnych wyeliminował ujawnione nieprawidłowości.

Nie bez znaczenia pozostaje jednak fakt, iż *Strona* zobowiązana jest do przestrzegania prawa żywnościowego oraz do zachowania najwyższego poziomu dbałości o przekazywanie konsumentom obowiązkowych informacji na temat żywności.

Wielkość obrotów i przychodu określa pozycję przedsiębiorcy na rynku i pozwala na dostosowanie wymiaru kary do jego możliwości finansowych, przyczyniając się do osiągnięcia funkcji prewencyjnej kary. *Strona* w toku postępowania administracyjnego przedstawiła informację o wysokości przychodu osiągniętego w roku 2017, którą *Opolski WIIH* uwzględnił przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej.

Ponadto *Opolski WIIH* wziął pod uwagę **wartość kontrolowanych artykułów rolno-spożywczych**. *Strona* wprowadziła do obrotu 2 partie ryb zafałszowanych, o wartości 2 730 zł. Wskazana kwota została uwzględniona przy ustalaniu wysokości kary.

Podsumowując, po uwzględnieniu przesłanek określonych w art. 40a ust. 5 ustawy o jakości handlowej oraz pozytywnej postawy *Strony*, *Opolski WIIH* postanowił wymierzyć **karę pieniężną w wysokości 7000 zł** z tytułu wprowadzenia do obrotu produktów zafałszowanych. Zdaniem organu nałożona na *Stronę* sankcja jest właściwa do osiągnięcia zakładanego celu, jakim jest zapewnienie, aby w sprzedaży były dostępne wyłącznie produkty odpowiadające jakości handlowej (w tym bez cech zafałszowania). Ponadto nałożona sankcja jest adekwatna do stwierdzonych naruszeń oraz spełni swoją funkcję prewencyjną.

Na podstawie art. 40a ust. 6 i 7 ustawy o jakości handlowej karę pieniężną stanowiącą dochód budżetu państwa, *Strona* powinna wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu **numer 39 1010 1401 0013 4222 3100 0000** NBP Oddział Okręgowy Opole, **w terminie 30 dni** od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej

Paweł Nakoneczny

Opolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej

Pouczenie:

1. Na podstawie art. 127 § 1 i 2 oraz art. 129 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) od niniejszej decyzji *Stronie* przysługuje odwołanie do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji

i Konsumentów w Warszawie, Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa, za pośrednictwem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, ul. 1 Maja 1, 45-068 Opole, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

2. Na podstawie art. 130 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.
3. Zgodnie z art. 16 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) decyzja ostateczna to decyzja, od której nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji.
4. Zgodnie z art. 127a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2096, z późn. zm.) w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania *Strona* może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez *Stronę*, decyzja staje się ostateczna i prawomocna, co oznacza, iż podlega natychmiastowemu wykonaniu, a *Stronie* nie przysługuje prawo wniesienia odwołania ani skargi do sądu administracyjnego.
5. W myśl art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 2164) do kar pieniężnych stosuje się odpowiednio przepisy działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.).
6. Kara niezapłacona w terminie staje się zaległością podatkową w rozumieniu art. 51 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 800, z późn. zm.), od której naliczane są odsetki za zwłokę zgodnie z art. 53 § 1 ww. ustawy.

Otrzymują:

1. Jarosław Organ
ul. Długa 31
49-306 Brzeg
2. BA w miejscu
3. a/a

AJ

